RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 32 vragen
20R.00735

Gemeente Oudewater

Van: : college van burgemeester en wethouders

Datum : 14 juli 2020

Portefeuillehouder(s) : Wethouder W.J.P. Kok

Portefeuille(s) : Volksgezondheid

Contactpersoon : A.M. de Leeuw

Tel.nr. : 8281

E-mailadres : leeuw.a@woerden.nl

Onderwerp: Beantwoording vragen ex artikel 32 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad gesteld door Kees de Bruijn
van de Fractie van CDA
over Ouderenmishandeling

Beantwoording van de vragen:

1. **Heeft het college zicht op de mate van ouderenmishandeling in Oudewater;**

In de door de GGDrU uitgevoerde monitor is 'ouderenmishandeling in de thuissituatie' één van de onderwerpen. Hierin worden de volgende aspecten onderscheiden: beledigd en uitgescholden worden, lichamelijk geweld, niet geholpen met verzorging, financieel benadeeld, in vrijheid beperkt en ongewenste seksuele opmerkingen. De cijfers van Oudewater wijken niet significant af van de regionale of landelijke cijfers. De laatste cijfers zijn van 2016, gepubliceerd in 2017 (zie bijlage met corsanummer 20.013220, 3e pagina). De volgende monitor wordt in dit jaar afgenomen en volgend jaar gepubliceerd.

2. **Op welke wijze en met welke visie en/of uitvoeringsdocumenten is aanpak van huiselijk geweld in zijn algemeenheid en ouderenmishandeling in het bijzonder vastgelegd in de gemeente Oudewater;**

Werkwijze:
De aanpak van huiselijk geweld (waaronder ouderenmishandeling) is een wettelijke verantwoordelijkheid vanuit de Wmo. In onze gemeente wordt deze taak uitgevoerd door het Stadsteam. Het Stadsteam werkt volgens de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Er is samenwerking met Veilig Thuis, het bovenregionaal meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. In het Stadsteam is een 'aandachtsfunctionaris' huiselijk geweld.

Signaleren van ouderenmishandeling in de verschillende verschijningsvormen is deel van het werk van zorgprofessionals. Ook burgers kunnen melding doen bij vermoeden van ouderenmishandeling. Signalen komen terecht bij het Stadsteam en bij Veilig Thuis (en vaak via Veilig Thuis bij het Stadsteam) of bij het Meld- en Adviespunt Bezorgd van de GGDrU.

Er is een regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling; deze wordt momenteel herzien.

Visie:
Onderdeel van de Maatschappelijk Agenda Sociaal Domein Oudewater is de maatschappelijke opgave 'ouderen langer zelfstandig thuis'. We willen bereiken dat ouderen veilig en met een goede kwaliteit van leven in Oudewater wonen. Het voorkomen van en inspelen op vormen van ouderenmishandeling is daarvan een aspect. Het college waardeert de aandacht die de CDA raadsfractie vraagt voor dit belangrijke thema.

Het kunnen herkennen van signalen van ouderenmishandeling in verschillende verschijningsvormen vraagt blijvende aandacht. Signaleren is niet eenvoudig. En dat geldt zeker ook voor het handelen. Het Stadsteam werkt samen met ketenpartners (aanbieders van wijkverpleegkunde en thuiszorg, huisartsen en

praktijkondersteuners, dementieconsulent) aan passende acties, vanuit de visie dat gewerkt moet worden aan onderliggende oorzaken. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van overbelasting bij mantelzorgers.

In recent overleg tussen gemeente, Stadsteam en De Wulverhorst zijn de raadsvragen ook aan de orde gekomen. Vastgesteld is dat zowel ouderenmishandeling als ondersteunen van mantelzorgers op de gezamenlijke actielijst komt. Door nog intensiever samen te werken valt nog meer winst te behalen bij hulp en ondersteuning, ook in preventief opzicht.

3. **Op welke wijze worden de inwoners bekend gemaakt met deze aanpak tegen ouderenmishandeling;**

Op de website van het Stadsteam en in de Sociale Kaart Oudewater is informatie te vinden over Veilig Thuis.
In juni is een landelijke campagne gestart:
https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/06/12/campagne-tegen-ouderenmishandeling-van-start

4. **Is er in de begroting van Oudewater een structureel bedrag opgenomen om de aanpak van ouderenmishandeling structureel te borgen. Zo ja, hoe groot is dat bedrag. Zo nee, gaarne toelichting waarom deze wettelijke taak niet structureel in de begroting is geborgd;**

Er is in de begroting geen expliciet bedrag opgenomen omdat de aanpak deel uitmaakt van de uitvoering van de Wmo-taak. Het gaat om een wettelijke taak die structureel, en ingebed in een brede aanpak, wordt (en blijft) uitgevoerd.

Bijlagen:
De ingekomen brief met corsanummer: 20.012195
De gezondheidsmonitor senioren GGDrU met corsanummer 20.013220

De secretaris (wnd), De burgemeester (wnd),

J.J. Michel W.G. Groeneweg

Vragen art. 32 RvO van de CDA-fractie.

Geacht College,

15 juni jongstleden was het de Internationale dag tegen ouderenmishandeling. Op deze dag werd wereldwijd aandacht gevraagd voor het geweld tegen ouderen. Ook een dag om extra aandacht en bewustzijn te generen voor de strijd tegen ouderenmishandeling.
Elke dag zijn thuiswonende ouderen (65+) weer het slachtoffer van ouderenmishandeling, zoals lichamelijk geweld, financiële uitbuiting of geestelijke mishandeling.

In 2017 en 2018 is er een onderzoek gedaan naar de aard en omvang van ouderenmishandeling in drie Nederlandse gemeenten van verschillende omvang, namelijk Rotterdam, Tilburg en Boxtel. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum en op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
De overkoepelende conclusie: 1 op de 20 thuiswonende ouderen heeft ooit te maken gehad met ouderenmishandeling en 1 op de 50 ouderen wordt jaarlijks slachtoffer van ouderenmishandeling.
Het onderzoek laat verder zien dat ouderenmishandeling in vele gedaanten en maten van ernst voorkomt en diverse gevolgen kan hebben. Financiële benadeling werd het vaakst gerapporteerd in de interviewstudie, gevolgd door psychische en fysieke mishandeling.
Via deze 3 linken is het onderzoeksrapport, de onderzoeksverantwoording en de samenvatting van dit onderzoek te vinden.

Ouderenmishandeling komt overal voor dus ook in Oudewater.

Gemeenten hebben vanuit de Wmo 2015 een wettelijke verantwoordelijkheid als het gaat om de aanpak huiselijk geweld waaronder begrepen ouderenmishandeling.

De CDA-fractie heeft daarom de volgende vragen aan het college.

1. Heeft het college zicht op de mate van ouderenmishandeling in Oudewater;
2. Op welke wijze en met welke visie en/of uitvoeringsdocumenten is aanpak van huiselijk geweld in zijn algemeenheid en ouderenmishandeling in het bijzonder vastgelegd in de gemeente Oudewater;
3. Op welke wijze worden de inwoners bekend gemaakt met deze aanpak tegen ouderenmishandeling;
4. Is er in de begroting van Oudewater een structureel bedrag opgenomen om de aanpak van ouderenmishandeling structureel te borgen. Zo ja, hoe groot is dat bedrag. Zo nee, gaarne toelichting waarom deze wettelijke taak niet structureel in de begroting is geborgd;

We zien beantwoording van deze vragen met belangstelling tegemoet binnen de daarvoor gestelde termijn.

Met vriendelijk groet,

Kees de Bruijn
Raadslid CDA
18 juni 2020

GEZONDHEIDSMONITOR 65+ jaar 2016
Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

	Gemeente Oudewater	Subregio Utrecht West	Regio Utrecht	Nederland
	n=436	n=3788	n=17.121	n=235.272
	Respons=55,2%	Respons=58,9%	Respons=58,0%	Respons=52,3%
	%	%	%	%
Algemene kenmerken				
Burgerlijke staat				
Eenpersoonshuishouden	29,4	**28,9**	33,8	
Gehuwd/samenwonend	68,4	**69,6**	65,1	
Herkomst				
Inwoners met een niet-Westerse migratieachtergrond	**1,1**	**2,0**	3,9	
Sociaal economische status				
Werksituatie				
Betaalde werkkring	7,0	7,2	7,1	
Gepensioneerden	78,6	79,4	79,3	
Opleidingsniveau				
Laag opgeleiden	12,2	11,2	10,9	
Hoog opgeleiden	**18,6**	**23,0**	26,0	
Gezondheid				
Lichamelijke gezondheid				
Eén of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen (langer dan 6 mnd)	**44,4**	**49,0**	**51,4**	49,6
Ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid	5,4	7,2	7,5	7,7
Minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit	23,4	**24,4**	**26,4**	27,9
Mentale gezondheid				
Hoog risico op angststoornissen en depressieve klachten	3,2	4,1	4,7	4,6

GEZONDHEIDSMONITOR 65+ jaar 2016
Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

	Gemeente Oudewater	Subregio Utrecht West	Regio Utrecht	Nederland
	n=436	n=3788	n=17.121	n=235.272
	Respons=55,2%	Respons=58,9%	Respons=58,0%	Respons=52,3%
	%	%	%	%
Leefstijl				
Overgewicht en beweeggedrag				
Gewicht				
Overgewicht (incl. ernstig overgewicht)	60,7	57,2	**56,4**	59,4
Ernstig overgewicht	17,6	14,2	**15,7**	17,0
Ontbijten				
Ontbijt minder dan 5 dagen per week	6,4	4,9	4,4	
Bewegen				
Voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (op tenminste 5 dagen minimaal 30 minuten matig intensief bewegen)	22,9	25,7	27,1	27,9
Voldoet niet aan de fitnorm (minimaal 3 maal per week 20 minuten intensief bewegen)	50,0	51,8	**52,4**	54,9
Onvoldoende tijd om te bewegen	**26,0**	20,0	20,1	
Onvoldoende geld om te bewegen	21,9	18,2	19,1	
In welk verband wordt de sport het vaakst beoefend:				
Als lid van een sportvereniging	31,7	28,5	28,6	
Als abonnee/lid/cursist van een fitnesscentrum of andere commerciële sportaanbieder	**13,1**	20,7	22,7	
In het kader van bedrijfssport	0,0	0,2	0,3	
Via het sociaal cultureel werk, buurtsportwerk of welzijnswerk	1,2	3,0	3,2	
Tijdens een georganiseerde sportvakantie	0,5	**0,0**	0,3	
Als deelnemer aan een georganiseerd sportevenement	0,6	2,1	1,7	
In groepsverband, georganiseerd door jezelf, familie, vrienden en/of kennissen	8,4	9,3	10,2	
Alleen, ongeorganiseerd	**35,7**	**26,4**	23,5	
Deze sportactiviteiten hebben plaats gevonden op:				
Officiële binnensportplek in de woonplaats	55,4	56,8	58,9	
Officië binnensportplek ergens anders	15,1	16,6	14,7	
Officiële buitensportplek in de woonplaats	**44,2**	24,9	24,7	
Officiële buitensportplek ergens anders	**8,8**	19,4	17,9	
Sportplek buiten in de woonplaats	4,9	4,9	3,7	
Sportplek buiten ergens anders	1,0	3,3	3,6	
Andere plek in de woonplaats	27,6	32,9	32,6	
Andere plek ergens anders	25,1	25,4	25,7	
(Zeer)tevreden over het aanbod van sportaccomodaties in de gemeente	42,4	39,9	39,8	
Van plan om binnen een half jaar meer te gaan bewegen	16,2	18,9	18,5	
Genotmiddelen				
Roken				
Rookt	8,8	11,2	11,6	11,8
Alcoholgebruik				
Zware drinker (binge drinken)	7,4	6,6	6,1	6,3
Overmatige drinker (Mannen: >14 glz per wk; Vrouwen: >7 glz per wk)	27,4	25,6	**24,0**	21,2
Alcoholafhankelijk	8,9	6,3	7,2	

GEZONDHEIDSMONITOR 65+ jaar 2016
Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

	Gemeente Oudewater	Subregio Utrecht West	Regio Utrecht	Nederland
	n=436	n=3788	n=17.121	n=235.272
	Respons=55,2%	Respons=58,9%	Respons=58,0%	Respons=52,3%
	%	%	%	%
Fysieke omgeving				
Ontevreden met de woning				
Ontevreden met de woning	1,6	2,9	2,5	
Geluidshinder				
Verkeer op wegen waar je harder mag dan 50 km/u	**12,8**	18,1	17,7	
Verkeer op wegen waar je niet harder mag dan 50 km/u	**18,9**	23,6	24,5	
Treinverkeer	**1,3**	**8,1**	6,5	
Vliegverkeer	**8,8**	**29,2**	15,1	
Brommers/scooters	**20,3**	32,5	34,1	
Buren	14,7	**15,4**	16,9	
Bedrijven/industrie	4,4	5,6	5,3	
Bezorgdheid gezondheid door woonsituatie				
Door wonen in een drukke straat	**5,0**	8,2	9,5	
Door zendmasten voor radio/tv of bij antennes voor mobiele telefoons	**4,6**	**6,7**	10,6	
Door bedrijven of industrie in de buurt	6,7	6,0	5,6	
Sociale omgeving				
Eenzaamheid				
Ernstig eenzaam	6,6	8,3	9,3	9,5
Sociaal weerbaar	53,8	**52,1**	50,0	
Contactarm	1,0	1,0	1,3	
Eenzaam/niet geïsoleerd	35,2	35,8	37,0	
Sociaal geïsoleerd	10,0	11,1	11,7	
Contacten in de buurt				
Minder dan 1 keer per maand	3,5	2,9	3,2	
Zelden of nooit	6,2	7,4	7,1	
Ouderenmishandeling in thuissituatie				
Beledigd, getreiterd, gekleineerd of uitgescholden	4,7	3,6	3,9	4,0
Lichamelijk geweld	0,3	0,3	0,3	0,3
Niet geholpen met verzorging terwijl hulp nodig was	0,3	0,5	0,5	0,6
Financieel benadeeld	1,6	1,0	1,0	1,1
In vrijheid beperkt	0,5	0,3	**0,3**	0,5
Ongewenste seksuele opmerkingen	0,5	0,2	**0,2**	0,3
Gevoelens van onveiligheid in de buurt				
Weleens onveilig overdag	8,0	6,5	6,4	
Weleens onveilig 's nachts	15,3	15,7	15,0	
Zorggebruik				
Contact in afgelopen jaar met:				
Huisarts	90,0	89,2	88,9	
Medisch specialist	62,1	65,5	64,9	
Diëtist	6,9	**9,9**	8,6	
Fysiotherapeut	36,3	38,5	38,9	
Thuiszorg	12,2	10,6	11,7	
GGZ	1,5	1,2	1,5	
Maatschappelijk werk	1,5	2,3	1,8	
Verslavingszorg/CAD	0,0	0,2	0,1	
Vrijgevestigd psycholoog	1,2	1,4	1,5	
Vrijgevestigd psychiater	0,6	0,6	0,5	
Sociaal wijkteam	2,2	**1,1**	2,5	

GEZONDHEIDSMONITOR 65+ jaar 2016
Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

	Gemeente Oudewater	Subregio Utrecht West	Regio Utrecht	Nederland
	n=436	n=3788	n=17.121	n=235.272
	Respons=55,2%	Respons=58,9%	Respons=58,0%	Respons=52,3%
	%	%	%	%
Zelfredzaamheid				
Regie eigen leven				
Onvoldoende regie over het eigen leven	16,4	13,1	14,4	14,7
Sociaal uitgesloten	2,9	2,9	3,1	
Kan zichzelf niet redden, problemen met:				
Boodschappen doen	5,9	6,0	5,9	
Huishoudelijke taken	8,8	8,5	8,9	
Administratie/Financiën	6,1	7,3	6,9	
Lopen/zitten en gaan staan	8,1	8,2	8,6	
Algemene dagelijkse activiteiten (wassen, aankleden etc.)	2,7	2,7	2,5	
Opvoeding van de kinderen	0,5	0,3	0,4	
Lichamelijke gezondheid	7,8	7,5	7,6	
Psychische gezondheid	2,0	2,3	2,0	
Aangaan en onderhouden van sociale contacten	**1,2**	**3,7**	3,0	
Sociale steun				
Kan voor hulp of zorg terug vallen op:				
Familie	**92,4**	**90,4**	88,5	
Vrienden/kennissen	87,4	85,3	84,6	
Mensen in de buurt	**87,0**	83,8	82,4	
Indien men niet kan terugvallen voor hulp of zorg op familie/vrienden/kennissen/mensen in de buurt hoe komt dat:				
Wil geen vreemden in huis	3,9	**3,0**	3,6	
Vervelend om te vragen	13,5	16,4	15,8	
Weet niet bij wie terecht	5,4	7,2	6,7	
Wil niemand tot last zijn	19,6	19,5	20,1	
Wil niet afhankelijk zijn van anderen	16,6	19,8	20,3	
Sociale, emotionele en praktische steun				
Heeft geen mensen om zich heen die willen helpen, karweitjes willen doen	11,4	12,7	13,5	
Heeft niemand om mee te praten over persoonlijke problemen	10,5	11,7	11,9	
Gaat niet voor de gezelligheid bij familie, vrienden, kennissen of buren langs of komen niet bij hem/haar thuis langs	6,4	8,8	8,7	
Geen sociale, praktische en emotionele steun	11,6	12,5	13,1	
Financiële situatie				
Financiën				
(Gezamenlijk) inkomen alleen uit AOW	**20,4**	**17,1**	14,6	
Enige tot grote moeite met rondkomen	8,9	**9,2**	11,4	12,0
Problematische schulden	0,7	1,3	1,5	
Is niet in staat om een onverwachte noodzakelijke uitgave van €1000 te betalen zonder daarvoor schulden te maken	10,7	13,3	12,6	

GEZONDHEIDSMONITOR 65+ jaar 2016
Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

	Gemeente Oudewater	Subregio Utrecht West	Regio Utrecht	Nederland
	n=436	n=3788	n=17.121	n=235.272
	Respons=55,2%	Respons=58,9%	Respons=58,0%	Respons=52,3%
	%	%	%	%
Maatschappelijke participatie				
Maatschappelijke participatie				
Doet vrijwilligerswerk	**45,5**	**34,9**	**32,9**	30,3
Heeft weleens het gevoel om buiten de samenleving te staan	18,9	**20,8**	22,6	
Voelt zich weleens gediscrimineerd vanwege geloof, huidskleur, seksuele voorkeur of leeftijd	**5,7**	8,0	8,6	
Mantelzorg				
Is mantelzorger (minimaal 3 mnd en/of minimaal 8u/wk)	13,7	16,9	**16,1**	15,2
Mantelzorger voelt zich overbelast	8,7	13,2	15,9	13,6
Heeft behoefte aan af en toe een gesprek met een professional, waar ze hun verhaal kwijt kunnen en advies kunnen krijgen	8,4	9,3	8,9	
Heeft behoefte aan contact met andere mantelzorgers om ervaringen te delen en tips te krijgen	5,0	6,4	6,1	
Heeft er behoefte aan dat iemand af en toe tijdelijk de zorgtaken overneemt	6,0	11,3	13,3	
Heeft behoefte aan informatie	7,4	14,8	14,6	
Heeft behoefte aan financiële ondersteuning	6,7	10,5	11,9	
Heeft behoefte aan materiële hulp	7,4	10,1	11,7	
Reden waarom er mantelzorg gegeven wordt:				
Lichamelijke beperking	5,3	6,1	6,3	
Psychische of psychiatrische ziekte	0,8	1,4	1,7	
Dementie	3,0	4,4	3,8	
Verstandelijke beperking	1,9	1,6	1,3	
Is in de laatste levensfase	2,1	1,3	1,3	
Ontvangt mantelzorg	8,7	9,3	9,7	9,9
Zelfmanagement				
Heeft weinig zelfmanagement	21,4	20,0	19,7	
Kwaliteit van leven				
Ervaren gezondheid				
(zeer) Goed ervaren gezondheid	**67,8**	64,1	62,5	62,4